

KIADÓ HIVATAL:
zikes Antalkönyvnyom-
dája, hova az előfizetés
pénzek, hirdetések és
minden a kiadóhivatalt
érdeklő közlemények
küldendők.

Nyilt térben egy
sor közlési díja 10 kr.
Hirdetések jutányos
áron vétetnek fel.

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR
Egész évre 5 frt. —
Félévre . . . 2 frt 50 kr
Negyedévre 1 frt 25 kr

SZERKESZTŐSÉG.
Beliczey-ut, 15. szám
hova a lap szerelmi ré-
szét illető közlemények
küldendők.

Kéziratoknem
adatoknak visszak

A csabai népbank bünperének másod- foku ítélete.

Öt évi fegyház! Sok idő egy ember életében, de kevés idő annyi ember nyomorúságának okozójára, kevés idő azon ember bünének büntetéséül, a ki évek során át a szepőlőten becsület leplébe öltözve Gsaba város társadalmát s kínos szorongással vagyont gyűjtő, egyszerű embereket rántott a bukás örvényébe, ha azaz ember, a kit elítélt a földi igazság sujtó keze, nem tűnt volna úgy fel a társadalom előtt, mint félelem és gáncs nélküli lovag, ha azon banknak hitelét, a melynek rendetlen ügykezelését mindenki ismerte, nem fedezte volna, ezen egy ember véghetetlen hite: talán hamarabb rá borult volna a szemfedő azokra a gonosz, romlott emberekre, akiknek sirja felett ma annyi szerencsétlen ember kesereg elharácsoló vagyonának romjai felett s kiált bosszuért vagy legalább büntetésért az éghez.

A földi igazság elérte a bünöst, a ki egyedül maradt, hogy lássa a nyomort, a melyet előidézett s egyedül maradt, hogy érezze a társadalomharagját s a bünhódás sujtó karját, mely büntetni tud, de helyrehozni azt, amit a bünös elrontott, nem képes.

Az a sok szerencsétlen ember pedig, a kiknek keserves munkával gyűjtött fillérei elusztak, a Launer által rendezett bachanáliákon s a kik öntudatlanul is eszközt adtak Launer kezébe, hogy a csabai társadalom kedvelt, bőkezű s csodált alakjává nőjje ki magát, ma elkesereghetnek az elmúlt idők s elrepült vagyton keserű emlékein.

És azok a nagy lapok, a melyek Buda-

pestről szólva, hirdetik a bölcsességet, nevetetik a vidéki társadalom hiszékenységet, korlátoltságát s játszhatják az erkölcsbirót azon emberek felett, a kik mint annak a szerencsétlen felügyelő bizottság tagjai, szakértelem nélkül nem tudták ellenőrizni a bünbandát, a mely elvetemedettsége mellett az intelligencia oly mértékével volt felruházva, hogy meg tudott csalni mindent, még az ember veleszületett józan eszt is. Ezt a korholást s ezt a nagy gyalázást, a vidéki társadalom intelligenciájának ezen lealázását el kell túrnia a vidék társadalmának, bár a főváros a maga nagy eszével alig egy évvel ezelőtt még nagyobb visszaélés felett volt kénytelen bámulatba esni.

De ne kutassuk azt, vajjon csak a vidéki társadalom elfajulásában rejlik-e oka ennek a nagy szerencsétlenségnek; hiszen az elfogulatlan szemlélő épen úgy megtalálja a korlátoltságot a főváros társadalmában, mint minálunk szegény vidékieknél.

Nem a vidék társadalmának korlátoltsága az oka annak, hogy a csabai bukás oly nagy mérvet öltött, hiszen az első hazai takarékpénztár igazgatói és felügyelő bizottsági tagjai mind megannyi képzett pénz emberek voltak, kik a számok összeállításának titkait s a család összes lehetőségeit ismerték, mégis rászállt az átok Piufsch síjára, a ki mint irigyelt boldog ember állt s mint megvetett sajnált embere halt meg. Nem a vidéki hiszékenység, nem a gazdagság csudálása, nem az ügyes hypnotizáló ellenállhatlan ereje tartotta oly hosszú időn át ráborítva a fátyolt, a csabai népbank titkára, mert hiszen Piufsch estélyei, fogatai és költségei épen oly mértékben feltűntek a fővárosban, mint Launer pezsgős vacsorái Csabán.

Mélyebben rejlik itt az ok. És az a fo-

gyatkozás, a mely mindezt e csalást lehetővé tette az egész magyar társadalom, sőt mondhatom az egész európai világ közös hibája. A korlátlan és féktelen vagyonszerzési vágy, mely a tisztességet, becsületet csak a vagyton mérhetetlensége által fedezve becsüli, volt oka annak, hogy annyi képzett okos szakember nem látta meg a gentleman költsége mögött a tolvajt.

És ennek az egyetemes elvalakulásnak, mely csak a hirtelen és erősen kivillanó fényre reagál, ennek a szerencsétlen elkabulásnak, a mely a csillámló örömök s hangosan dobzó mulatságok zajában keresi és találja a nagy-szerűt, a remeket; mélyebben fekszik oka, mint a milyen mélyen egy vidék, sőt egy ország társadalmi romlottságának oka gyökeredzhetik.

Ott van az ok, hól a kór jelszava fel van írva. Ott van az ok, a hól lángbetűkkel felírt jelszót: haladás, csak káprázdo szemeket s a fogalom zajában eltompult érzékekkel olvassa és fogja fel a társadalom.

A békés-csabai bukás s egyéb szomorú jelenségek vidékünk társadalmának szomorú állapotát jelenti, az első hazai takarékpénztárnál előfordult sikkasztás az ország erkölcsi állapotának hanyatlását jelenti; a Panama csatorna építőinek elvetemedettsége pedig azt jelenti, hogy itt az idő, hogy újra befelé fordítsuk lelki szemeinket s keressük önmagunkban a mi nemesebb s a mit mégis elhanyagoltunk.

D—h.

TÁRCSA.

Vezeklés.

— A „Szarvasi Lapok” eredeti tárczája. —

Még egy utolsó pillantást vetett betegem fekvő, álomba merült atyjára, aztán gyorsan felvette felsőjét, kalapját és sietve távozott a szobából.

Az audentia órája közeledett. Kissé kifáradt mire oda ért s némileg izgatta a félelem is. Hisz e kihallgatástól függött minden. Kérvényét kezében tartva, dobogó szívvel lépett az előszobába. Míg sor került reá leült egy szegletbe s hallgatva nézett maga elé. A titkár rendre szólítja a neveket és ő várt némán, türelmesen. Édes atyjára gondolt. Az évek óta ágyban fekvő beteg, munkaképtelen emberre, kiért neki kell dolgozni, keresni. Oh de boldog lesz, ha megtudja, hogy elnyerte az s... i postamasteri állomást, melyre pályázott. Eltűnik minden gond, minden nélkülözés, be-köszöntenek ismét a régi jó napok, és ő dolgozni fog, oh sokat fog dolgozni, hogy atyjának szenvedéseit, bánatát enyhítse és feledtesse vele a szomorú multat, a szomorú valót...

— Nevét szólították.

Felriadt álmadozásából. Gyorsan felemelkedett székeréről és néhány pillanat múlva a kegyelmes úr előtt állott.

Rövid szavakba foglalva adta elő kérését.

A kegyelmes úr érdeklődéssel, majdnem kíváncsian nézett a szép leányra. Alakja, arca ismerősnek tetszett előtte, mintha sok évvel ezelőtt látta, ismerte volna. Valami különös érzés, lepte meg, melynek magyarázatát keresve, nem találta meg emlékezetében a nyomra vezető fonalat.

— Mi is a neve gyermekem? —

— Darvas Jolán. —

Ha a szép kérelmező nem lett volna annyira elfogult, észrevehette volna a változást, mely nevének hallatára a kegyelmes úr arcán végbe ment. Önuralmát kellett összeszednie, hogy nyugodt hangon szólhasson.

— Beszéljen gyermekem, hallgatom...

A leány ki sorsának jobbra fordulását várta ez órától, bátorságot nyerve, a biztató hangból kitarja előtte minden bánatát, lelkének minden fájdalmát.

A kegyelmes úr meghatottságát rejtegetve hallgatta. E leány megjelenése felidézte emlékében az egész, rég elfelejtett multat, mely fiatalkori könyelműségeivel, gondtalan vig kalandjaival már oly rég a háta mögött tűnt, s melynek kellemes emlékeire csak néha, nagy ritkán gondolt mosolyogva vissza. De voltak ott sötét órák is — melyekre egyáltalában nem is szeretett gondolni, mert olyankor, mintha egy kissé a lelkiismerete is megszólalt volna. Ejh pedig ő valóban nem is volt olyan nagyon hibás. Az asszony volt az oka mindennek. Ki is látta azt, hogy egy kis vaskereskedő neje, egy kis szőke szelíd szép asszony, olyan nagyon érzékeny legyen?... És az a bolond vaskereskedő, az ő hatalmas alakjával, vastag bikanyakával, milyen finom, urias móddal tudta kényszeríteni őt,

hogy megverekedjék vele. Nem volt semmi pose, nem volt semmi jelenet, de valósággal imponált neki. Elfogadta a kihívást és ott a romániai határszélen a Rityivójnál, egy gyönyörű reggelen szépen le is lőtte. Ejh, pedig azt nem akarta valóban, csak a karjára célzott, de ki tehet róla hogy az az ostoba golyó eltévedt. De azért nem halt meg. Az a vastag bikanyaka sok mindent elbirt — csak munkaképtelen lett örökidőkre. Hanem a mi azután következett — a kegyelmes úr még most is összeharapja ajkait, a mint hirtelen észbe jut — az az érzékeny, szelíd szőke kis asszony, honnan is vette azt az iszonyu bátorságot, hogy levesse magát a negyedik emeletről... Még most is megborzong a mint erre gondol. Az az édes, puha, gyöngéd kis test, azok a formás, gömbölyű kerek és azok a szelíd, mély tekintetű szemek... Mivé lett mindez, hová lett mindez...? Aztán a sikoltozó megremült emberek, és odafenn a tehér függönyös kis szobában a beteg, lázas sebében vergődő férfi s a szőnyegen gondtalanul, vidáman játszadozó kis leány...

A kegyelmes úr végig simította kezével homlokát... Ez a leány... Igen. Ezek az ő szemei, ez az ő hullámos szőke haja...

— Hogy is hívják csak, gyermekem? kérdezi még egyszer halk, rekedt hangon.

— Darvas Jolánnak, kegyelmes úr! Ő az. A szép szőke asszony leánya. A kegyelmes úr hirtelen elfordul s járkálni kezd a szobában, összefont karokkal, gyors léptekkel, mitől a szegény referensek és parányi irnokocsák úgy szoktak rettegni.

Jolán is megijedt. Még csak rá se hallgat a kegyelmes úr. Kérvényét reszkette szorongatja kezében

Iparosok figyelmébe.

Iparos nem vagyok, de azért tehetségem-től telhetőleg ez osztály előmenetelén segíteni készséges szolgálatra álllok.

Sajog a szívem, midőn egyik-másik iparos nyomorát, tengődését, szemem előtt látom. Elfog a szánakozás, ha némely iparos család keserves élet küzdelmét, elhagyatottságát kell szemlélnem. Ezen meggyőződés adta a tollat kezembe most is, hogy védelmére keljek azon iparosságnak, ki minden jóakaratu igyekezete mellett is kénytelen a sanyaru nélkülözés üröm poharát napról-napra ürítgetni.

Sokszor gondolkoztam már fölötté, hogy ugyan mi okozza iparosságunk nagy részének e sanyarú sorsát, mert látok a szarvasi iparosok közt olyanokat is, kik tisztelés, becsülés és pártolás folytán nemcsak vagyont szereztek, hanem a társadalmi műveltebb körökben is szívesen fogadott egyéneként szerepelnek.

Szembetűnt mindjárt e furcsa jelenet és én azt kezdtem kutatni, miből származik mind ez.

Nem sokat kellett e fölött fejemet törnöm azonnal tisztában voltam, hogy e különbséget a műveltség formulázza. Igenis a műveltség, mely erkölcsessel párosulva nemtője minden rangú és foglalkozású ember boldogságának az iparostól kezdve, — a legmagasabb fokú méltóságig.

A műveltség tehát az iparos boldogulásának is alapfőlétele gondolám magamban.

Kezdem iparosainkat is műveltség szerint osztályozni s végül oda jutottam, hogy mint minden városban, úgy Szarvason is rengeteg számú iparos kénytelen szellemi képzetlensége folytán, magát és családját a legkésőbbjébb élet viszonyok közt napról-napra tengetni.

E bajt orvosolni a legszebb humanitás volna, ha annyi féle legyőzhetlen körülmény nem állana közbe, mint teszem a különböző elfoglalt szokások meggyökeresedése, az iparoság önművelődési hajlamának alvó állapota, az önzés rabságában elmélyedt nép ipar iránti közömbössége stb., melyek lehetetlenné teszik a mostani viszonyok változtatását.

Mindezek legyőzésére nézetem szerint egy új iparos nemzedék van hivatva, kiknek érdekében (mint a jó atya gyermekei boldogulásáért fáradozik) kell, hogy a mai iparosok is valamit tegyenek s a kikért én is a következő tanácsot nyújthatom iparosainknak:

Összel, midőn a tanoncz fogadás új éve küszöbön lesz, minden saját érdekét és hazája boldogítását szíven viselő iparos határozza el magában, hogy olyan tanonczot vesz tanítás alá, a ki jó erkölcsi viseletén kívül, legalább

aranyi alapismerettel bír, mennyit az elemi iskola 6 osztálya nyujtani szokott.

Figyelje meg továbbá azt is, hogy a fel-fogadott inasnak van-e valódi hajlama azon mesterségre, melyre szülője szánta; mert sokszor a szülők és mesterek tapintatlansága tönkre teszi a gyermek egész jövőjét és tisztességes mester helyett csavargóvá, válogatós Jankóvá lesz az iparosság nem csekély rovására.

De ez még nem elegendő. Csak műveltséggel párosult munka adhat az embernek valódi jólétet, ez emelheti az ipart, ez teremt munka kedvelő és haladni vágyó iparosságot. A mesternek tehát kötelessége jó példája által tanonczát tevékenységre, pontosságra, őszinteségre sarkalni, hogy a tanoncz is felszabadulása után tanító mestere nyomdokát követve, hasznos tagja legyen az államnak, büszkesége az iparosságnak.

Minden haladásnak legfőbb kelléke a valódi műveltség. Erről a kormány egyelőre az iparos tanoncz iskolák felállításával gondoskodott s ez elég is volna, ha a belépő tanoncz az elemi iskola VI-ik osztályába szerzett ismeretek folytatását itt kezdené.

Azonban szinte megütőközéig tudatlan gyermekekkel telik meg az előkészítő osztály, sőt a harmadikban is akad néha olyan, a ki alig képes olvasni írni és számolni.

Ugyan mit szól! ehez az iparosság? dicséretére semmi szín alatt nem válik az olyan üres fejű tanoncz, a ki még e három legszükségesebb kelléket is nélkülözi.

Mindezek elhárítására, illetőleg kivételére az iparosság sokat tehet; de egy távolabb álló egyén, kinek sem törvényes hatalma, sem szabad rendelkezése e téren nincs, csak jóakaratu ajánlattal állhat elő.

Legyenek meggyőződve iparosaink, hogy addig rohamosabb haladásra nem számíthatnak, míg az általános műveltségnek hajnalpírja hasadni nem kezd. Tapasztalhatták saját keblükben is, miszerint azon iparosok vannak legjobban felkarolva, kikben a műveltség számbavehető módon nyilvánul s kik szeretnek a haladás zászlója alá csoportosulni.

Törekedjenek tehát a mesterek is arra, hogy a jövő iparosságban ne legyenek szárandó koldusai az életnek, hanem kivétel nélkül egy egészséges testet, egy jobb sorsot érdemlő műveltség elemet nyerjen bennük a haza.

Ezzel vélek szolgálatot tenni az iparoságnak; ezt ajánlom figyelmébe a tanonczot fogadó mestereknek addig is, míg e tárggyal részletesebben foglalkozhatik

Iparos barát.

Felhívás előfizetésre.

Tisztelettel kérjük mindazokat, kiknek előfizetése a múlt hó végével lejárt, hogy előfizetéseiket mielőbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében akadályok merüljenek fel. Az előfizetések legcélszerűbben postautalvány útján eszközölhetők.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve

Egész évre . . . . . 5 frt — kr

Félévre . . . . . 2 frt 50 kr.

Negyed évre . . . . . 1 frt 25 kr.

Szarvas, 1893. jul. 2.

A „Szarvasi Lapok” kiadóhivatala.

Ujdonságok.

— Figyelmeztetés. Miután több ízben tapasztalom, hogy a kertemet látogató ifjuság az ültetvényeket kíméletlenül rongálja, közhírré hozom, hogy annak látogatása a szülők vagy más felnőttek kísérete nélkül tilos. Ezen tilalom ellen vétő egyének a kertből kiutasítottak, ismételt kihágások esetén pedig kénytelen leszek kertemet a közönség elől végképen elzárni. Gr. B o l z a P á l. — Fenti figyelmeztetéshez szükséges a kommentár, de azért nem zárkoztunk el, hogy az érdekelt egyénekhez néhány szót ne intézzünk. Mindnyájunk előtt tudva van ugyanis, hogy valamint az Annaliget — úgy a Bolza kert is privát birtok, melyet tulajdonosai nagy költségek árán alakítottak és tartanak fenn. Főuraink e ritka szépségű kerteket nem kívánták a szarvasi közönség előtt bezárni, hanem nemes érzelműk és emberbaráti szeretetüknél fogva minden tiszteséges látogató előtt nyitva tartották és megengedték, hogy a szabadban szórakozást kereső közönség egy üdülést és gyönyört nyújtó helyen sétálhasson, illetve mulathasson. E jótétemény megbecsülhetlen volt és ma is az városunkra, mert alig találunk különösen az alföldön oly szerencsés viszonyokat e tekintetben mint Szarvason, melynek közönsége eddig ingyen élvezhette azt, mit más városok nagy áldozatokkal szerezhetnek meg. Főuraink e szívesége tehát hála-ra kötelez. Azonban hol van itt a hála? Avagy azt akarják némely féktelen suhancok, hogy az egész közönség elültassék a legkedvesebb szórakozást nyújtó ligetből? Ugyan mi haszna van e megfásult szivre valló rombolásnak? Jó lesz ilyen vandalizmusra mutató vadsággal felhagyni! Külömben ez ügyet erélyes fűszolgabíránk figyelmébe ajánljuk.

— Képviselői közgyűlés. A f. hó 3-án tartott képviselői közgyűlésen ismét kísértett a regále egység, de az bizony most is abban a sorban részesült — mint már vagy ötször — hogy elkellet napolni. Nagy hangú vitát ugyan provokált, de biz az üres szalma cséplés volt, amennyiben a képviselők megint nem voltak határozat képesek és így ezen ügyet és több más szintén fontos ügyet a legközelebb tartandó közgyűlés elé utalták. De hogy mégis végezzenek valamit a képviselők, hát jóvá hagyták az előjárás jelentését a gyámpénztárnak a községi pénztárnak történt átadását, s ezzel kapcsolatos alkalmazását Adámi János gyámi ellenőrnek, községi pénztári ellenőri minőségben és Baghy Pál közgyám fizetésének újbóli megállapítását. Ezek után több apróbb jelentések lettek tudomásul véve, mire a gyűlés véget ért.

— Gondnok választás. A helybeli ág. hitv. ev. egyház múlt vasárnapon jul. 2-án délelőtt az isteni tisztelet végeztével közgyűlést tartott, melynek tárgyát az egyházi gondnok választása képezte. A választás 10 egyházi tag irásos kérelmére szavazással ejtve meg, a beadott 431 szavazat három jelölt között következőleg oszlott meg, Csicsely János 293, Sonkoly Márton 129, Csonka Pál 9 szavazatot kapott, s így 155 szavazattöbbséggel a folyó egyházi évre ev. egyh. gondnokául Csicsely János lett megválasztva. Sok sikert s ki tartást kívánunk nagy gonddal és felelősséggel járó állásához.

— Igazgató lelkész. Julius 1-je óta az ág. ev. egyház igazgatói teendőit Nt. Áchim Ádám esperes vezeti s így a házasságügyet kivéve, mely Nt. Sárkány János lelkész munkaköréhez tartozik, az összes egyházi ügyek általa intézettek el, a mit az érdekelt egyház feleknek tudomására hozunk.

— Az állam és a helybeli nőegyesület által segélyezett polgári leányiskola jelen évi értesítőjét Mocs-kónyi József e. i. intézeti igazgató tette közzé. Ez értesítő elején Valentinyi Jenő főgymnásiumi rendes tanár irt „Nemzeti nőnevelés” címmel igen szép értekezést. Ezt követi a tanév története, az iskola szervezete, tananyag, kimutatás, tantestület és a tanulók

szemei könyvekkel telnek meg s még egy utolsó kísérletet próbál.

— Nem magamért könyörgök kegyelmes úr — szegény beteg atyámért teszem, ki évek óta fekszik ágyához szegve. Régen sok évvel ezelőtt egy Romániában tartott vadászat alkalmával megsebesült s azóta munkaképtelen. A mig volt egy kis tőkénk abból élünk — de most már nincs semmink. Én keresem két kezem munkájával mindkettőnk kenyerét és ha ez utolsó reményem nem teljesül . . . úgy . . .

Hangja elakad; látszott, hogy erővel küzd felindulásával. A feltóduló könyvek összeszorítják torkát s könyörögve emeli fel összekulcsolt kezeit. A kegyelmes úr megáll előtte sétájában, meghatva nézett reá és ő ki évek hosszú sora óta hallgatá referenseinek száraz előadását, levetkőzött egy pillanatra eddigi természetét és érzékeny, könnyen sebezhető emberré vált. Keskeny összeszorított ajkai mintha fehérek volnának és reszketnének egy kissé a mint oda lépett a leányhoz s megfogva annak remegő kezét, kérdezi:

— Hát az anyja gyermekem? Beszéljen.

Szinte félve várta a feleletet.

Anyám, kegyelmes úr meghalt. Nem is ismertem. Még kis gyermek voltam, midőn egy szerencsétlen véletlen folytán leesett az ablakból és agyon zuzta magát . . . Atyám mondá . . .

Nem tudja tovább folytatni. Egy pillanatig még igyekszik uralkodni magán és elfojtani feltörő könyeit, de a beteg ágya mellett átvirrasztott éjszakák, a nélkülözés, e szokatlan izgalomteljes óra megtörték erejét. A következő pillanatban elveszté minden önuralmát s

zokogásba törve ki, mint egy megtört virágszál esett össze a hatalmas úr előtt.

Az gyengéden felmélé. Megfogta mind a két kezét, belenézett azokba a szép szemekbe; vigasztalá bátoritá s elvéve kérvényét néhány sört jegyez reá.

— Nyugodjék meg gyermekem szól aztán szokatlanul halk, majdnem tompa hangon. Az állást néhány napmulva el fogja nyerni és aztán beszélt neki tovább pártfogásáról, jó indulatáról, nyugalmas esendes otthonról, biztos állásról, kitűnő orvosokról, atyának felgyógyulásáról.

Jolán szeretne felkiáltani örömeiben, oda futni és megcsókolni a kezét. De a kegyelmes úr már eltorult s az ablaknál állva össze font karokkal tekint ki. Talán nem is hallja, nem is akarja hallani a hálálkodva elrebegett köszönő szavakat. Ezeketől a szegény emberektől, ettől a szegény gyermektől ő, a hatalmas nagy úr velvett mindent, de mindent. Édes anyját, vagyónát, apjának egészségét, boldogságát . . . becsületét . . . otthonát . . . Mindent, miért? Fiatalkori könyelműségéből, kalandvadászatból és most a véletlen, évek mulva elébe vezet a leányt, hogy tegye jóvá a mit ellene vétett. Tegye jóvá? De hát miként . . . ? Igen a leány hálálkodik, imájába fogja foglalni az ő nevét és boldog, hogy azt a szegényes állást megkaphatja, hól napestig dolgozva megkeresi a mindennapi kenyeret . . . de vissza adhatja-e ezzel anyját? Jóvá tette-e ez által a multat, a mit ez a gyermek nem is ismer? A kegyelmes úr, a hatalmas nagy férfi keserűen mosolygott. Soha még ilyen szegénynek nem érezte, magát.

TUTSEK JÓZSEF.

névsora. Végül az 1892-93-ik évben készített név-
kézimunkák nagy száma van kitüntetve.

— **Egyetemes egyházi felügyelő.** A magyarhoni
ág. hitv. egyházak egyetemes felügyelőjének választása
alkalmából a helybeli ág. ev. egyház három szavazatát
báró Prónay Dezsőre adta.

— **Zsinati törvények.** A magyarhoni ág. hitv.
ev. egyházak zsinati törvényeire előfizetheti a hely-
beli ev. egyház gondnoki hivatalánál példányonként 1
koronával (50 kr.)

— **Lelkész választás.** Ifj. Lányi Gusztáv váro-
sunk szülötte s balassagyarmati ev. egyház előnyösen
ismert segédlelkésze júl. 2-án egyhangulag alsó-bodonyi
[Nograd m.] ev. egyház rendes lelkészül választott
meg. Gratulálunk a megválasztásához.

— **Új utcai öntöző.** A város által megrendelt
utcai öntöző, mint azt a mérnöklőz érkezett sürgöny-
ben jelzik, ma fog megérkezni.

— **Presbiteri gyűlés.** Az ág. hitv. ev. egyház
presbiteriuma júl. 4-én délelőtt nagys. Haviár Dániel
egyházi felügyelő s Nagyt. Áchim Ádám esperes s
igazgató lelkész ikerelnöksége mellett gyűlést tartott,
melyben a folyó ügyek elintézése mellett a gondnoki
segédzsemet is lett megválasztva, még pedig es-
küdték Rómer Mihály, s Gyuris Mihály, egyház-
fiakká Zvara György, Holub György, Veles Tamás,
kuszosokká oltár mögé ifj. Piacsek István szűcs, le-
nyokhoz Csiesely György, Arnóczky András, első eme-
letre Bárány György és Petrik János. második eme-
letre, Pivaresi Mihály, Bankó János, Lestyan Pál goda,
Belopotoczky Pál, Janecko Mihály, Kotvan Sámuel,
végrehajtó Boros János.

— **Tűzoltógyűlés** tartatik ma délután 2 órakor
a város házán, hová a szarvasi önkéntes tűzoltóegylet
működő tagjait tisztelettel meghívja a parancsnokság.
Gyűlés tárgya: A szabadkai országos tűzoltógyűlésen
való részvétel kérdése leendő.

— **Erste ungarische allgemeine Assecuranz
Gesellschaft in Arad.** Tegnap napon 4 drb. német
szövegű tűzkárbiztosítási váltóban gyönyörködtünk,
melyeket az első magyar ált. bizt. társaság aradi kép-
viselősége 225558 sz. a. a megyei árvaszék útján a
városi árvagyami hivatalhoz juttatott. — Nagyon furesa
és elszomorító dolog, hogy ezen intézet a magyar köz-
jogi alappal ninesen tisztában, de elszomorítóbb az,
hogy a megyei árvaszék ilyen német szövegű váltók
továbbítását végrehajtja, holott kötelessége lett volna
ezen német szövegű váltókat vissza utasítani, és meg-
magyarázni azon uraknak, hogy Magyarországon, nem
német, hanem magyar váltókat szokás kiállítani. Egy-
tal kérjük a Budapesten székelő igazgatóságot — ki
ezen német szövegű úrlapokat hivatalból szokta az ügy-
nőknek megküldeni — mivel tudja ezen botrányos
eljárását igazolni? Ezen érdekes váltókat a közgyámi
hivatal vissza fogja utasítani.

— **Iroda áthelyezés.** A városi árvagyami hiva-
tal, a volt mérnöki irodába, a mérnöki irodát pedig
a volt árvagyami hivatalhelyiségbe helyezték át.

— **Kondoroson az első vonat.** Mint értesítünk
Kondoros községbe az első vonat ma délután fog me-
érkezni, a kondorosiak ünnepélyesen fogják fogadni
a hozzájuk megérkező első vonatot.

— **Új út.** A szentandrás-orosházi-kákai út f. hó
4-én a főszolgabíró elnöksége mellett városunk előjáró-
sága által átvétetett, az átvétel alkalmával megállapítá-
tott, hogy az út tervszerint lett kiépítve. Ezen út he-
lyes elhelyezését a város tanácsa, a városi mérnöknek
elismerését nyilvánította.

— **Főgymnasiumunk** 1892/93-ik tanévi értesítő-
je immár megjelent, melynek élére „A megváltás esz-
méje“ című értekezést beható tanulmányozás után
Krajsovics Soma főgymnasiunai tanár írta. Tanév ele-
jén bekebelezett tanulók száma 384 volt, melyből ta-
név végén 366 állott nyilvános vizsgálatra és pedig a
következő eredménnyel: jeles rendű 25, — jó rendű
58, — elégséges r. 187, — elégtelen egy tárgyból 43,
— elégtelen két tárgyból 31, — elégtelen több ta-
nártyból 22 tanuló. Érettségire jelentkezett 32, — je-
lesen éret 2, — jól 7, — elégséges 20.

— **Cirkusz a piactéren.** D u b s k y Antónia jól
szervezett műlovar és erömművészeti társulata tegnap
tartotta meg első előadását. Ma a társulat két előadást
fog tartani, az egyiket délután 4 órakor, a másikat este
fél 9 órakor.

Irodalom.

Az Athenaeum Képes Irodalom-
történetéből (szerk. Beöthy Zsolt), mely a tar-
talom és illusztrációk egyre fokozódó gazdaságával min-
den két hétben pontosan megjelenik, ezúttal már a 7-ik
füzet hagyta el a sajtót. Ebben Szilády Áron folytatja
az előbbi füzetben megkezdett értekezését a XVI. sz.

lyrai költészetéről; Kardos Albert külön cikkben fog-
lalkozik Balassi Bálintnak e kor legkiválóbb lyricusá-
nak kalandos életével s költészetének fejtegetésével;
Badics Ferenc a XVI. századi elbeszélő költészetéről
ír; bevezetőleg kimutatja a virágzásra ható okokat,
szól a lantosokról és hegedűsökről. majd külön csopor-
tokban a bibliai elbeszélésekről (Farkas András, Sztárai
Mihály stb.), a történeti énekköltésről [itt Tinódinak
jut a főhely.] a magyar mondákról [részletesen a Toldi-
mondáról, Szilágyi és Hajmási történetéről] s végül
megkezdí a regényes vagy széphistóriák fejtegetését.
E tudományos alapon, de a nagyközönség által is él-
vezhetően írt cikkeiben élénken rajzolódik elénk a
mozgalmas század egész irodalmi élete. Különösen ta-
nulmányos teszik e szemléletet a nagy gondnal és iz-
léssel összeválogatott illusztrációk: Heltaí Zsoltárköny-
vének s Balassi első [s egykorú kiadásban egyedüli]
művének, a szülei vigasztalására fordított beteg lel-
keknek két-két kis lapja. Továbbá Esztergom vára és
a sztabuli Hétorony, amez Balassi harcáról emez
annyi jó hazafi keserves rabságáról emlékeztet; ér-
dekes egy XVI. sz. lantosnak képe is; mutatványok
vannak továbbá Tinódi Egevárából [az eredeti hang-
jegyekkel és Bartalus átírásában] a Hadnagyok tanú-
sága egykorú másolatban; Illosvai Tholdijának cimlap-
ja a legregibb fennmaradt kiadásban [lovas párviadal]
stb. Külön műmellékletül a Képes Krónikának 5-ik
lapja van a füzethez csatolva. E lap mely az initialé-
ben Hunor és Magor szarvasvadászát ábrázolja, tizen-
nyolcz színben adja az eredetinek hasonmását, s míg
amaz a középkori miniatűr-festésnek, a másolat a nyom-
dai technikának valódi remeke. A fedőlapon megvan a
latin szöveg magyar fordítása s így tartalmilag is ér-
dekes. Bár az ily reproductio rendkívül költséges, az
Athenaeum mint kiadó, a későbbi füzetekhez még több
nagydiszú mellékletet készílni, ezzel viszonyozván a
közönségnek azt az áldozatkészségét, melylyel e ház-
gépítő vállalatot már eddig is oly kitüntetőleg felkarolta.
A képes irodalomtörténet c. 20 füzetben adatik ki és
minden könyvkereskedésben kapható. Egy-egy füzet ára
40 kr. Előfizetés 10—10 füzetre legezlszerűben a
kiadóhoz [Athenaeum Könyvkiadóhivatala, Budapest,
Ferenciek-Tere 3.] küldhető.

J ó k a i M ó r K é p e s d i s z k i a d á s á n a k
nyolczadik füzetét most hagyta el a sajtót. Ezen füzet,
mely a Magyar Nábob folytatását tartalmazza, a szö-
vegképeken kívül ismét egy színes aquarellképet is
tartalmaz. Az eddigi 8 füzetben már 4 ily aquarell
nyújtott a kiadó s a következő füzetekben további 4
színes aquarellkép várható. A képek a diszkrét színe-
zés, művészies felfogás és tökéletes reproductio reme-
keinek mondhatók. A Magyar Nábob ezen diszkiadása
17—18 füzetben Jókai Mór jubileumára teljesen elké-
szül s az ünnepségnek egyik legszebb emlékét fogja
képezni. Egy-egy füzet ára 40 kr. Kapható minden
könyvkereskedésben.

CSARNOK.

A „Szarvasi Lapok“ sajtópere.

Szorgalmasan dolgozott az egész szerkesztőség. Jó
magam éppen a reggeli postával érkezett leveleket be-
tűzgettem, midőn az előszobában suttogást és aztán
ajtómon erőlyes kopogtatást hallottam.

Föl sem tekintetem a levélből, mely éppen előt-
tem hevert és „tessék“—et jelentő hm-getésemre már
is koppanó lépésekkel járul elém valaki.

— Uram, én Oroszlányi Adolf vagyok! —
így mutatja be magát valaki.

Ennek a bátor névnek a hallatára mégis csak
felpillantottam és látva az előttem álló szánalmas alakot,
elmosolyodtam.

— Uram! Ne tessék mosolyogni. Én egy rend-
kívüli komoly ügyben jöttem. Elégtelt kérek, tessék
meghallgatni.

— No, no — ne tessék úgy kiabálni, különben
elreked.

— Mit bánom! Az lenne a legkisebb bajom!
nem vagyok én operaénekes. Érti kérem? Nem vagyok
operaénekes! Most pedig tessék meghallgatni.

— Kedves Oroszlányi úr, ha Ön ebben a hang-
fekvésben folytatja, akkor megmutatom, hogy az a bi-
zonyos Teleki Sámuel gróf nem az egyetlen, ki az
oroszlánokat sikerrel pusztítja. Foglaljon nyugodtan
helyet, aztán várokozok, míg ezeket a leveleket végig
olvasom.

Oroszlányi úr átlátta, hogy nem vagyok valami
gyáva beduin. Szépen leült, én pedig folytattam a le-
velek olvasását. Ime az egyik:

T. Szerkesztőség! Folyó hó 14-én a Bikazugban
szénaeladás eszközöltetett, mely alkalommal az előljá-

róság ebédet (t. i. kitűnő paprikásból. A szedőgyerek)
rendezett. Pohárköszöntés közben. A. úr azt jegyzi meg,
hogy a köszöntő elsápadt volna. Mivel a sápadt szín
nagyon érdekes, (mert azt jelenti, hogy az ember még
nem annyira romlott, hogy pirulni ne tudjon) ezen
megjegyzés felett kétségbe vagyok esve. Kérek taná-
csot mitevő legyen. Tisztelettel. N. Y.

— Aki ilyesmiben tanácsot kér nagyon együgyű
ember lehet, de másrészt, aki jó társaságban a levélben
foglalt megjegyzést kockáztatja, annak az esze mellé
karó kell. — A paprikosárba való.

A másik levél így hangzik: „T. Szerkesztőség!
Értesítem, hogy az x-i állatkiallításra jelen leszek.
Tisztelettel X. Y. gazdálkodó.“

— A személyi hírek közé.

A harmadik levél így hangzik:

„T. Szerkesztő úr! Itt küldök egy hazafias köl-
teményt. Meg vagyok győződve, hogy kitűnő s bará-
taim unszolására megküldöm Szerkesztő úrnak. Tisz-
telettel Tollváry N. II. éves érettségi vizsga jelölt.“

A paprikosárba való.

A negyedik levél a legérdekesebb:

„Tisztelt uram! Főispánunk elutasításáról szóló
tudósításából, valószínűleg tévedésből kimaradt, hogy
én is ott voltam a vasuti állomásnál. Kérem azt utó-
lag közölni. Z. N.“

Homéri kacajban törtem ki, miután fennhangon
elolvastam ezt a levelet; csak később vettem észre,
hogy magammal rántottam Oroszlány urat is.

— Oh, mennyire hiuk az emberek!... Most
tehát rendelkezésére állok. Mi tetszik?

Oroszlány ur így kezdi előadását:

Szerkesztő úr! Az Ön lapja pár nap előtt azt a
hírt közölte, hogy „O... A...-né asszony egy ma-
gánzó neje megszökött — egy hivatalnokkal.“

— Nos?

— Az az O... A... magánzó, az én vagyok.

— Sajnálom, uram. Miért nem vigyázott jobban
a feleségére.

— Hiszen nőtlen ember vagyok.

— Akkor Önnek ehez a dologhoz semmi köze.

Hát akkor mi tetszik?

— Igen is van közöm. E napokban tartom el-
jegyzésemet Semmelteig Johanna kisasszonnyal, a ki-
nek most egy hivatalnok udvarol. Valaki felültethette
Önököt és olyan históriát küldött be...

— A mely csak ezután történhetik meg, ugy-e?
Hja, uram, a mi riporterünk kitűnő gyerek!

— Az nekem nem elég. Nevetséges színen va-
gyok feltüntetve mindenki előtt.

— Legyen nyugodt, lapunk legközelebbi számá-
ban olyan helyreigazítást közölök, mely Önt teljesen
rehabilitálni fogja.

— Köszönöm, uram. Magamat ajánlom.

Itt közöljük a helyre igazítást:

Pikáns történet. Az e címmel közölt
hírünkre vonatkozólag fölkértünk annak kijelentésére,
hogy O... A... ur csak e napokban vezeti oltárhoz
azt a hölgyet, akiről tévedésből azt írtuk, hogy a fér-
jétől megszökött. Előző tudósításunkban említett hiva-
talnok létezik ugyan, de egyelőre csak tisztelője
O... A... úr jegyesének.

Amilyen sajtópörös világot élünk, most minden-
nap várni fogom a sajtó ügyi vizsgáló bíró idézését.
Amilyen bátor ez az Oroszlány, még megteszi, hogy
besajtópöröl.

ELEVEN ÖRDÖG.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

SZIKES ANTAL.

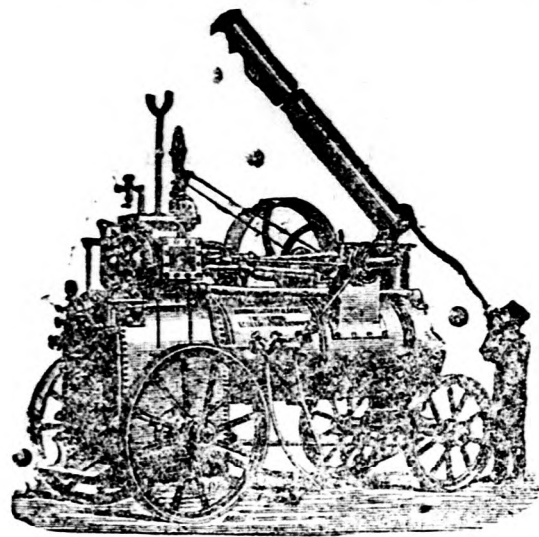
— **Lakás változtatás.** Tudatom a n. é. közön-
séggel, miszerint iakásomat „Tehén“ utca 667-ik számú
házba tettem át. A n. é. közönség becses párfogását
kérve, vagyok tisztelettel: Takács Mártonné, születésnő.

Hirdetmény.

B-Szarvason a vármegyeház ut-
czában 984 sz. a. levő, volt Morav-
csik féle ház, 1893. évi október hó
1-ső napjától kezdve bérbeadandó.
Bővebb értesítést ad a tulajdonos Hor-
váth Dezső, Csizmadia utca 121 sz. a.

Kotzó Pál

GÉPÉSZMÉRŰK
Budapest, üllői út 18. szám alatt

Ajánl 2 1/2, 3 3/2 és 4 lóerejű
SZÖGECS GSÉPLŐKÉSZLETEKET.
továbbá 4, 5, 6, 8, 10 és 12 lóerejű
színes gőzséplőkészleteket
hosszú szalmarázókkal, alsó szelelővel és rendki-
vül nagy felületű rostákkal árpahélyezővel és
választó hengerrel,
Fa- és szénfűtésű és eredeti szalmafűtő
GŐZMOZGONYOKAT
Továbbá R. garret sons felülmúlhatatlan 40 % tüzelő
anyag megtakarító.

Compound gőzmozgonyokat

egjobbnak elismert brandtfordi önműködő amerika
kévékítő aratógépeket. Eredeti amerikai szénagyűj-
tőt 1 vagy 2 ló befogására alkalmazható kombinált
rúddal. Sorvető- és szóróvető gépeket és min
pennemű egyéb kisebb gazdasági gépeket.

**Jutányos árak! — Kedve-
ző feltételek!**

ügynök kerestetik.

A ki sokat akar kevés pénzért,

az fizessen elő a világ legszebb és legolcsóbb napilapjára

- A „Szabad Szó”-ra, melynek főszerkesztője Heresi József, és mely minden nap ragyogó színű pompás képet közöl több színben a czimulán.
- A „Szabad Szó” előfizetői és vendői információ nagyszerű és kiváló értékű színes képgyűjteményre bíznek szert, a mivel semmi más lap nem nyúlhat
- A „Szabad Szó” napilap, mely szókimondó bátorrággal száll síkra a nép gazaiért.
- A „Szabad Szó” jelszava: „Mindent a népért!” a földműves, iparos és munkásosztály lelkes szószóója.
- A „Szabad Szó” a rendes két érdekfeszítő regényen kívül még egy harmadik regényt ad könyvvalakban színes képekkel, úgy, hogy a női olvasóknak remek lesz.
- A „Szabad Szó” ingyen adja hetenkint a „Keszoru” című képes szociológiai lapot rendkívül gazdag tartalommal.
- A „Szabad Szó” ingyen adja előfizetőinek a „Szabad Szó” 1894-iki öt színű nagy képes naptárát.
- A „Szabad Szó” ingyen küld egy hatig mindenkinek mutatvány-számokat.
- A „Szabad Szó” a magyar kir. államvasutak összes pályaudvarain számonkint 5 kr-ért kapható.
- A „Szabad Szó” egyes példányai minden hírlapelárusítónál kaphatók.
- A „Szabad Szó”-ban beiktatott bármilyenemű hirdetésnek biztos és nagy az eredménye.
- A „Szabad Szó” az egyedüli napilap, mely színes hirdetéseket közöl naponta.
- A „Szabad Szó” hirdetési árairol legnagyobb készséggel ad felvilágosítást a kiadóhivatal, Budapest, VI., Teréz-körút 17.
- A „Szabad Szó” ELŐFIZETÉSI ÁRA: 1 hóra --- 1 frt félévre --- 6 frt
negyedévre 3 frt egészévre 12 frt
- A „Szabad Szó”-ra előfizetéseket elfogad minden postahivatal és postautalvány útján a „SZABAD SZÓ” kiadóhivatala: Budapest, VI., Teréz-körút 17.
- A „Szabad Szó” ára számonként: Vidéken 4 kr. Budapesten 3 kr.

Hazánk legkedveltebb savanyuvize

Mohai AGNES FORRAS

Kitűnő szolgálatot tesz az emésztési zavaroknál.
Gazdag szénsavtartalmu. — A hernék színetét nem változtatja. — Természetes ízű kellemes és teszi,
a miért is a vendéglős uraknak keverékül „Spritzer” előnyös szolgálatot tesz.
Ujabbban a homokos talajban termelt savanykás borokhoz kiváló előnyösnek bizonyult az Ágnes-forrás savanyuvize.

Ujabb orvosi bizonylatok az Ágnes-forrásról Mohán.

A mohai Ágnes-forrás vizét hosszú évek során át rendelem s jó szolgálatot tesz a gyomorhurut, a vékony belek hurutos állapota, Lohvarkörút és torokhurut esetében.
Budapest, 1892. márczius havá.
Dr. Kéti Károly,
ny. r. egyet. tanár.

Kötelességemnek tartom értesíteni, hogy a leánya, kolera-járvány alatt mohai Ágnes-forrást kitűnő sikerrel rendelem. A gyomor és bel működését rendkívül hathatósan támogatja, a nélkül, hogy mint a többi savanyuvizek nagy része kóros és hasmenést okozza. Örömmel konstataháltam, hogy nemcsak a hazai, hanem a külföldi ásványvizek között is legelső helyen áll.
Budapest, 1892. november 17.
Dr. Glaser Marcel.

A mohai Ágnes-forrás vizét, mint a természet által adott egyik megbecsülhetlen kincsét, a legnagyobb mérvben szoktam orvosi gyakorlatomban betegemnek ajánlani; a körjavulat, melyeknél ezen vizet adom, heveny és idült gyomorhurut, az erdemeny minden esetben kielégítő.
Adja Isten, hogy a külföldi hasonzeira alkalmazott vizeket teljesen kiszorítsa hazánk ásványviz-forgalmából.
N.-Szalonta, 1892. október 20.
Dr. Deue Béla,
járás és Bihar-m. t. b. főorvosa.

A kolera-megbetegedés ellen präservatív gyógyszernek bizonyult.
Friss töltésben az ország minden gyógyszerertárában, fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható.

Országos
Gyárkár **Édeskuty L.**
BUDAPEST, Erzsébet-tér 8. sz.

Budapest, VIII. kerület József-körút 41. szám.

**A magy. királyi árnvsutak gépgyárának
vezérügynöksége**
most Budapest, VIII. József-körút 41 szám ajánlja:

a m. kir. államvasutak gépgyára
a magyar kir. államvasutak gépgyára
a m. kir. államvasutak gépgyára

feldímulhatlan jószágú
gőzséplő gégnitúrát
malomzélókra különösen alkalmas
hengerek az ános lokomobíljait
teljesen vasból készült
SZALMAKAZALO GEPEIT
szabadalmazott STIBOR-körfűrészeit
új szerkezetű, szállítható
söz-kukoriczamazsolóit
valamint mindennemű mezőgazdasági gépeit kedvező fel-
tételek mellett. — Árjegyzék ingyen és bérmentve. —
Tévedések kiküldése végett a levelezések, küldemények
és megrendelések mindig csak így czimzandók:

A MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRA
VEZÉRÜGYNÖKSÉGENEK
Budapest, VIII. kerület, József-körút 41-ik szám.

Budapt. kerület József-körút 41. szám.